

градени килии за монаситѣ, а по-сетне и жилища на слѣзлитѣ въ долината поселенци, които въ Трѣвистата долина сж намирали добра паша за стадата коне, овце и говеда. Всѣки праздниченъ день населението се е стичало тукъ да се черкува. Не ше е било рѣдкость презъ лѣтнитѣ горешини, когато българскитѣ владетели сж идвали на отмора и ловъ за елени въ Трѣвненско, да сж присѣтствували въ Божия храмъ на моление. Остатѣцитѣ на развалини по околнитѣ върхове: Калимявка, Елова могила, и запазенитѣ предания идатъ да засилятъ твърдението, че Трѣвна е била лѣтна резиденция на Българскитѣ царе отъ II Българско (Търновско) Царство.

Нахлуване на турцитѣ въ България и нападане на престолния градъ Търново, е твърде много разстроило мирния животъ на Трѣвненци. Пѣтищата отъ Одринъ за Търново, които минаватъ по двата хълма заграждащи Трѣвна, движението на неприятелски войски тукъ е заставило Трѣвненци да надустнатъ долината и черквицата и да се потулятъ изъ непроходимитѣ усои изъ планината. Но все не малко пакости сж нанасяли Трѣвненци на турскитѣ пѣлчища въ тѣснинитѣ на балканскитѣ проходи. Ето кое е направило въ последствие да могатъ Трѣвненци да си извоюватъ привилегии на свободно село, и да плащатъ данъ само 12 души харбалии, които да пазятъ пѣтищата. Споредъ турскитѣ закони единъ войникъ „дерменджия“ се вземалъ отъ 30 кжши, което значи, че въ XV вѣкъ Трѣвна е брояла 360 кжши.

